

CULTURA NOUA PE TERITORIUL JUDEȚULUI NEAMȚ*

de GHEORGHE DUMITRĂCĂ

Prin condițiile pe care le-a oferit, mediul natural din acest areal¹ a favorizat existența comunităților de la sfârșitul epocii bronzului.

Pînă la descoperirea mormintelor de la Ciritei, din teritoriul actual al județului erau cunoscute doar cîteva piese de bronz² care nu dovedeau, practic, prezența unor așezări care să aparțină culturii Noua. După periegezele efectuate de M. Zamosteanu și săpăturile întreprinse de A. C. Florescu la Ciritei în anul 1959, a căror principale rezultate au fost publicate cinci ani mai tîrziu³, s-au înregistrat alte descoperiri, astfel că în 1970 numărul obiectivelor Noua a ajuns la 21⁴. În deceniul următor au mai fost descoperite 15 puncte de interes arheologic și abia după 1980 vor fi cunoscute cele mai multe din stațiunile acestei culturi.

Rezultatele obținute în ultimul interval de timp au fost posibile în primul rînd datorită activității noastre de cercetare periegetică, verificării colecțiilor școlare și particulare, înregistrării unor descoperiri întimplătoare cărora nu li se dăduse importanță în anii trecuți și preluării unor informații de la colegii care au făcut cercetări în zonă. De adăugat și faptul că pe teritoriul județului au fost finalizate o serie

---

* — Conținutul prezentului articol a fost susținut și în cadrul simpozionului internațional de la Călărași, cu tema „Cercetări arheologice privind populațiile bronzului tîrziu din România”, care a avut loc între 15-19 octombrie 1991.

1. Pentru cunoașterea caracteristicilor mediului natural, recomandăm cîteva din lucrările în domeniu: V. Tufescu, *Subcarpații și depresiunile marginale ale Transilvaniei*, Ed. Șt., 1966; I. Donisă, *Geomorfologia văii Bistriței*, Ed. Acad., 1968; C. Martiniuc, Cadrul natural la vol. *Războieni — Valea Albă și împrejurimile*, 1977; V. Băcăuanu, N. Barbu, M. Pantazică, A. Ungurăanu, D. Chiriac, *Podișul Moldovei*, Ed. Șt. și enciclop., 1980; C. Brindus, C. Grasu, *Valea Moldovei*, Ed. ptr. turism, 1991.

2 C. Matasă, *Cercetări din preistoria județului Neamț*, în *BCMI*, 97, 1940; M. Petrescu-Dîmbovița, *Contribuții la problema sfîrșitului epocii bronzului și începutul epocii fierului în Moldova*, în *SCIV*, IV, 1953, 3-4; I. Teștiban, *Depozitul de obiecte de bronz de la Doljești*, în *SCS*, VIII, Iași, 1957; Descoperirile de la Tg. Neamț, Tîbucani și Doljești vor fi reluate de M. Petrescu-Dîmbovița în *ArhMold*, II-III, 1964 și în *Depozitele de bronzuri din România*, Ed. Acad., 1977.

3 A. C. Florescu, *Contribuții la cunoașterea culturii Noua*, în *ArhMold*, II-III, 1964.

4 N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmbovița, Emilia Zaharia, *Așezări din Moldova din paleolitic pînă în secolul al XVIII-lea*, Ed. Acad., 1970.

de contracte de salvare arheologică⁵, ocazie cu care s-au descoperit și cercetat câteva așezări.

Din totalul celor 94 de puncte menționate în corpus-ul descoperirilor, în 68 există așezări certe sau probabile, unul poate fi considerat drept un punct de exploatare a sării⁶, iar în 8 localități s-au identificat necropole sau morminte izolate. În alte 16 puncte au fost descoperite numai obiecte dispersate sau depozite de bronzuri, iar într-un punct s-a găsit un sceptru de piatră.

Din cele 69 de așezări aparținând acestei culturi, doar 7 au beneficiat de cercetări speciale, iar 8 au fost interceptate cu ocazia săpăturilor din stațiunile arheologice a căror depuneri principale reprezentau alte epoci. Până în momentul de față s-au publicat sau menționat în articolele de specialitate (inclusiv în recentul repertoriu al culturii Noua⁷) un număr de 30 de așezări din cele 69 pe care le cuprinde corpus-ul de mai jos. În cazul obiectivelor funerare, două necropole care au beneficiat de cercetări sistematice au fost publicate parțial⁸, iar o necropolă este practic, inedită⁹. Referitor la obiectele de bronz, acestea sînt în cea mai mare parte publicate¹⁰.

Așezările culturii Noua de pe teritoriul județului Neamț au în general aceleași caracteristici, atît în privința situării și răspîndirii res-turilor arheologice la suprafața solului, cît și al inventarului¹¹.

În legătură cu dispunerea lor în funcție de subunitățile geografice existente, notăm următoarele: așezările lipsesc cu desăvîrșire din zona ocupată de munți, rîr se întîlnesc în zona subcarpatică propriu-zisă, cu excepția depresiunilor Neamț și Cracău-Bistrița, și relativ dense se dovedesc a fi pe terasele din dreapta rîului Moldova și pe văile afluenților săi.

5 Săpăturile de salvare ocazionate de lucrările de îmbunătățiri funciare promovate de IELIF Neamț, au desfășurat în bazinele piraiei Rîșca, Valea Neagră, Fundătura și Cîlneș.

6 M. Alexianu, Gh. Dumitroaia, D. Monah, *Exploatarea surselor de apă sărată din Moldova. O abordare etnoarheologică*, în *Thraco-Dacica*, XIII, sub tipar.

7 A. C. Florescu, *Repertoriul culturii Noua-Coslogeni din România, în Cultură și Civilizație la Dunărea de Jos*, IX, Călărași, 1991.

8 M. Cristescu, S. Antoniu, *Contribuție la cunoașterea structurii antropologice a populației aparținînd culturii Noua din Moldova*, în *ASUI*, S.N., sect. II, Biologie, VIII, 1962; M. Ursachi, *Necropola din epoca bronzului de la Săbăoani*, în *Carpica*, II, 1969, V. Spinei, M. Alexianu, V. Butnar, *Săpăturile arheologice de la Doina-Girov din 1982—1983*, în *MemAntiq*, IX-XI.

9 Este vorba de necropola de la Ciritei, menționată în *Materiale*, VI, p. 360-361 și în *Cultură și Civilizație*, IX, pct. 395/L, 5.

10 Pe lângă lucrările de la nota 2 adăugăm: M. Ursachi, *Depozitul de obiecte de bronz de la Ruginoasa*, în *Carpica*, I, 1968; I. Vătămanu, *Noi date referitoare la depozitul de bronzuri de la Ruginoasa, jud. Neamț*, în *MemAntiq*, IX-XI, 1985; Gh. Dumitroaia, *Obiecte de aramă și bronz descoperite ue teritoriul toriul județului Neamț*, în *MemAntiq*, IX-XI; St. Cucos, *Descoperiri fortuite de obiecte de bronz*, în *MemAntiq*, IX-XI; Gh. Dumitroaia, *Materiale și cercetări arheologice din nord-estul județului Neamț*, în *MemAntiq*, XVIII-XIX, sud tipar.

11 Majoritatea observațiilor lui A. C. Florescu, cuprinse în *Contribuții...*, sînt valabile și pentru descoperirile din județul Neamț.

În majoritate se află în locuri deschise, situate la joasă înălțime, pe terenuri bune pentru agricultură și pășunat. Cu aproximația care se impune, având în vedere că nu s-a verificat situația din teren a descoperirilor mai vechi, apreciem că cca. 40 de așezări în apropierea imediată a unor izvoare de apă dulce sau pe cursul superior al piraielor, de obicei pe terase inferioare, peste 20 de așezări se găsesc pe pantele ușor înclinate ale unor dealuri, tot în vecinătatea surselor de apă și aproape 10 așezări se află pe înălțimi dominate, adesea suprapunând niveluri de locuiri mai vechi. Ca o particularitate pentru județul Neamț și, după cîte știm pînă în prezent, pentru arealul ocupat de comunitățile culturii Noua, una din stațiuni se află la o altitudine relativă apreciabilă, într-o zonă împădurită de pe Culmea Pleșului din Subcarpații Moldovei, în apropierea unui izvor de slatină.

Pe baza săpăturilor arheologice pe care le-am efectuat în locul respectiv, și anume Lunca — Poiana Slatinii ¹², apreciem că nu este vorba de o așezare obișnuită, ci de un punct de exploatare a sării. Vestigiile prezente aici, care alcătuiesc o depunere consistentă provin de la comunitățile de pe Valea Moldovei și din Depresiunea Neamț care au venit să „producă” sare din apa izvorului sărat, folosind procedeul fierberii slatinii pînă la starea de terci și al uscării huscăi în vase așezate pe vetrele de foc. Produsul astfel obținut era direcționat, probabil, către triburile aflate la distanță mai mare de izvoarele sărate, eventual pentru alte produse, slatina lichidă fiind mai greu de transportat.

Cu prilejul cercetărilor periegetice din obiectivele comune, s-a observat că resturile de locuire sînt grupate, de obicei, în mai multe puncte, formînd mici „mobile” applatizate care cu greu pot fi sesizate la ora actuală. Acolo unde au fost efectuate săpături s-a ajuns la concluzia că mobilele reprezintă probabil foste locuințe de suprafață foarte simple, cu pereții construiți din pari și nuiiele pe care s-a aplicat lut. În perimetrul lor s-au descoperit resturi ale unor complexe *in situ*, reprezentînd vetre, podele luate și pavaje de piatră de râu, asociate cu ceramică, piatră spartă, oase de animale, etc.

În urma sondajelor noastre de la Vinători — Izvoare ¹³, Săveni — Izvoare ¹⁴ și Oglinzi — Fața Slatinii ¹⁵, dar și pe baza cercetărilor de la Săbăoani ¹⁶, Tîrpești ¹⁷ și Pîncești ¹⁸, am ajuns la concluzia că pe teritoriul actual al județului Neamț nu s-a descoperit pînă în prezent cenușare de genul celor care există în alte zone ocupate de cultura

12. Gh. Dumitroaia, *La station archéologique de Lunca-Poiana Slatinii*, în *La civilisation de Cucuteni en contexte européen*, Iași, 1987.

13. Idem, *Sondajul arheologic de la Vinători-Neamț*, în *Mem.Antiq.*, XII-XIV, în *Carpica*, I, 1968.

14. Idem, *Materiale...*

15. *Ibidem*.

16. V. Ursachi, *Cercetări efectuate de Muzeul de Istorie Roman, în Carpica*, I, 1988.

17. S. Marinescu-Bîlcu, *Tîrpești. From. Prehistory to History in Eastern Romania*, BAR, 107, 1981.

18. Informații El. Petrișor, 1988.

Noua. Singurele excepții ar fi cele semnalate la Borlești¹⁹ și Davideni²⁰, deși în cazul celei din urmă săpăturile ulterioare nu au confirmat existența unor „cenușare-zolniki“

Cu prilejul săpăturilor întreprinse pînă în prezent s-au descoperit totuși straturi de pămînt cenușos care conținea fragmente de cărbune sau resturi de arsură

Atunci cînd secțiunile săpate au depășit diametrele complexelor de locuire, s-au putut observa că resturile arheologice se aflau în cantitate mult mai redusă. S-a constatat chiar că depunerile Noua se subțiază sau încetează să existe în zonele cuprinse între limitele așa-ziselor „movile“.

Desigur, dat fiind numărul redus al așezărilor care au fost cercetate sistematic pînă în prezent, situația nu poate fi generalizată, cu atît mai mult cu cît săpăturile au fost limitate, nedepășind caracterul unor sondaje, cît și pentru faptul că au fost înregistrate și alte contexte²¹.

Din cele succint prezentate mai sus, reiese că așezările culturii Noua din județul Neamț nu se remarcă prin depuneri abundente în materiale arheologice. Deseori urmele de locuire sînt sesizate doar după atente recunoașteri de suprafață, unele așezări pe care le socotim doar probabile fiind evidențiate numai prin cîteva fragmente ceramice aflate astăzi la lumina zilei. E necesar să menționăm că în majoritatea așezărilor la suprafața solului nu apar resturi concrete ale unor complexe arheologice, de genul locuințelor. Descoperite sau nu prin periegeze, rămășițele unor construcții de tipul celor arătate mai sus au fost sesizate însă în timpul săpăturilor, ele fiind însoțite de resturi de vetre, gropi, podele de lut etc.

Împreună cu materialele ceramice și alte obiecte, complexe ceretate alcătuiau straturi de cultură care măsurau între 10-50 cm grosime. Observația este valabilă atît pentru stațiunile săpate pînă în 1980 (Ciritei, Tîrpești, Săbăoani), cît și în cazul obiectivelor cercetate în ultimul timp (Vinători, Săvești, Dulcești, Oglinzi).

Deși numărul așezărilor Noua este în momentul de față destul de mare, iar cantitatea materialului arheologic este apreciabilă, dispunem de prea puține informații care să ne permită o datare precisă a descoperirilor, în una sau alta din cele două faze de evoluție ale acestei culturi. La precizările făcute în legătură cu existența unor așezări Noua I (Borlești, Tîrpești, Căciulești) sau Noua II (Ciritei) în stadiul actual al cercetărilor nu putem adăuga alte elemente, în afara observației că există așezări cu ceramică caracteristică primei faze de evoluție a culturii Noua, în care persistă influențe Monteoru și Costișa, cît și așezări care pot fi atribuite fazei Noua II. Rămîne de văzut, în cazul în

19. M. Florescu, *Problèmes de la civilisation de Costișa à la lumière du sondage de Borlești*, în *Dacia*, NS, XIV, 1970.

20. I. Mîtreă, *Principalele rezultate ale săpăturilor de la Davideni*, în *MemAntiq*, VI-VII, 1981.

21. A. C. Florescu, *Așezarea Noua II de la Piatra Neamț-Steagul Roșu*, în *MemAntiq*, I, 1969.

care cercetările vor fi continuate cu mai multă atenție, care este situația de fapt.

Constituind materialul arheologic preponderent, ceramica recoltată cu prilejul perieghazelor și săpăturilor sistematice din așezările și necropolele Noua din județul Neamț nu se diferențiază de descoperirile similare din restul Moldovei. Aflată în stare fragmentară în cazul așezărilor și întreagă sau întregibilă în necropole, ceramica se înscrie din punct de vedere tipologic în categoriile semnalate încă de acum câteva decenii²². Din prima categorie fac parte vasele apropiate de forma „sac“, de obicei tronconice, lucrate din pastă grosieră și prevăzute cu 1—3 briie de diverse tipuri, proeminente sau torți. A doua categorie, reprezentată de vase întregi sau întregibile care s-au descoperit în necropole mai ales, constituie așa-zisa ceramică fină a culturii Noua. Forma cea mai des întâlnită este ceașca globulară cu două torți suprainălțate, lucrată din pastă de calitate superioară arsă la negru. Procentajul altor categorii de vase este nesemnificativ în ansamblul materialelor ceramice.

Resturile paleofaunistice, care ocupă un procent ridicat între descoperirile ce aparțin culturii Noua, constituie pentru așezările identificate pe cale perieghetică un element neglijat, iar pentru stațiunile în care s-au efectuat săpături un material puțin cercetat. Cu excepția studiului asupra materialelor de la Ciritei²³ și a observațiilor regretatului A. C. Florescu, nu există în literatura de specialitate referințe la descoperirile din județ decât vagi referiri, deși este recunoscut faptul că oasele de animale au o mare importanță pentru studierea unor aspecte ale vieții economice ale comunităților Noua.

Pe lângă ceramică și resturi paleofaunistice, în așezările cercetate sistematic sau numai din punct de vedere perieghetic sau găsit obiecte de piatră (percutoare, topoare, cosoare, fusaiole, tipare), os (spatule, împungătoare, omoplați crestați) și bronz.

Descoperite cu ocazia săpăturilor sistematice, dar mai ales întâmplător, în contexte mai mult sau mai puțin clare, piesele de bronz care pot fi atribuite culturii Noua nu trec cu mult peste 100 de bucăți. Dintre acestea 27 sînt seceri, 27 culturi, 4 brățări, 6 cuțite și pumnale, două virfuri de lance, o daltă, cca. 25 de ace și împungătoare și peste 10 piese mai mărunte, dintre care câteva inele de buclă. Totalul pieselor depozitelor de la Doljești și Ruginoasa este de 31 de bucăți, iar numărul pieselor din depozitul de la Viișoara nu se cunoaște, deoarece acesta s-a pierdut imediat după descoperire. De remarcat, în cazul secerilor și culturilor, că acestea au fost descoperite numai întâmplător.

Într-un număr de câteva așezări, alături de materialele tipice culturii Noua au fost întîlnite fragmente ceramice canelate, specifice începutul epocii fierului (cultura Corlăteni).

Referitor la necropole, pe teritoriul județului s-au descoperit pînă în prezent 8 puncte în care se află cimitire sau morminte izolate, ceea

²² Idem, *Contribuții...*

²³ S. Haimovici, *Studiu asupra resturilor de faună descoperite în așezările aparținînd culturii Noua de la Bîrlad și Piatra Neamț*, în *ArchMold*, II-III, 1964.

ce reprezintă, desigur, prea puțin față de numărul așezărilor. Situația este datorată în primul rând specificului acestor obiective care nu pot fi depistate ușor, cit și preocupărilor care au existat pînă acum în vederea explorării lor

Cimitirele mari, precum sînt cele de la Doîna (cu 52 de morminte cercetate), Săbăoani (cu 16 morminte) și Ciritei (cca. 14)²⁴ sînt cunoscute în grad diferit în literatura de specialitate. Dintre celelalte semnalări, trei puncte care erau înregistrate la Muzeul de Istorie Piatra Neamț de mai mult timp au fost repertoriate de A. C. Florescu²⁵, iar două descoperiri de dată recentă (Piatra Neamț-Dărmănești și Izvoare sector B) sînt inedite.

Din totalul celor aproximativ 88 morminte, știm cu precizie că un număr de 13 sînt de incinerare, iar 61 sînt de înhumare. Din unele informații, neconfirmate de autorii săpăturilor, raportul dintre cele două rituri funerare pare a fi același și pentru cele aproximativ 14 morminte de la Ciritei. Se poate spune, așadar, ca și pentru acest areal specifică este înhumarea, mormintele de incinerare fiind, după cum am văzut, de cinci ori mai puține.

În privința ritualului funerar și al inventarului, fără a fi observat diferențe prea mari între descoperiri, acestea prezintă multiple analogii cu necropolele de la est de Carpați.

În concluzie, pe baza celor arătate mai sus, dar și a datelor și materialelor pe care în momentul de față nu le-am adus în discuție, putem spune că există suficiente argumente pentru a sublinia importanța cercetărilor din județul Neamț pentru cunoașterea culturii Noua, de la est de Carpați. Pentru continuarea și aprofundarea cercetărilor se cuvine însă să avem ca principale obiective investigarea pe cale perieghetică la scara întregului teritoriu, efectuarea unei cercetări sistematice temeinice în cîteva așezări și necropole semnificative, inițierea unor cercetări interdisciplinare, stabilirea legăturilor și diferențelor dintre obiectivele din zona cercetată și descoperirile similare din jur, studierea aportului culturilor învecinate la influențarea culturii Noua și, nu în ultimul rînd, publicarea tuturor materialelor.

Corpus-ul descoperirilor

La realizarea acestuia s-a adoptat criteriul alfabetic. Localitățile unde există decoperiri au fost notate de la 1 la 94, numerele din corpus corespunzînd celor de pe hartă. Pentru fiecare descoperire s-a tre-

24. Pentru necropola de la Ciritei am luat în calcul numărul de morminte menționat de A. C. Florescu în *Repertoriul...*

25. Vezi nota 12.

26. În *Repertoriu...*, p. 89, localitate a „Mastacani“ este trecută la com. Birgăoani, (vezi p. 131, nr. 38).

cut localitatea, toponimul și unitatea administrativă de care aparține (A), tipul obiectivului (B), autorul și anul cercetării (C), s-a făcut o succintă prezentare (D) și s-a indicat bibliografia de bază (E).

1. A. Bălănești-Vatra satului, com. Birgăoani.
 B. Așezare(?).
 C. Cercetare de teren M. Zamoșteanu (1959).
 D. Resturi ceramice de factură Noua. Inedite.
 E. A.C. Florescu, *Repertoriul...*, p. 31.
2. A. Bălănești-La Iaz, com. Birgăoani.
 B. Necropolă (?).
 C. Descoperire întâmplătoare (1963); verificare de teren A. Buzilă.
 D. Mormint de incineratie, în care s-au descoperit două vase din care unul „sac” și altul reprezentînd o ceașcă cu două două torți supraînlățate.
 E. A.C. Florescu, *Repertoriul...*, p. 31.
3. A. Bălușești-La Școală, com. Girov.
 B. Așezare.
 C. Cercetare de teren Șt. Cucos (anii '70).
 D. Așezare deschisă, pe suprafața căreia au fost recoltate fragmente ceramice și resturi paleofaunistice.
 E. Șt. Cucos, *Contribuții la repertoriul arheologic al județului Neamț*, în *MemAnticq*, XVIII-XIX, sub tipar.
4. A. Bălușești-Vatra satului, com. Girov.
 B. Necropolă (?).
 C. Descoperire întâmplătoare; verificare teren V. Mihăilescu-Bîrliaba.
 D. Morminte de înhumatie, din al cărui inventar se mai păstrează o ceașcă cu două torți.
 E. A.C. Florescu, *Repertoriul...*, p. 31.
5. A. Bicăz-Neagra Cociorvei, oraș Bicaz.
 B. Descoperire izolată obiecte de bronz.
 C. Semnalare M. Ionescu.
 D. Seceră cu cîrlig la mîner.
 E. Gh. Dumitroaia, *Descoperiri...*, p. 468.
6. A. Bîra-La sud de sat, com. Bîra.
 B. Așezare.
 C. Cercetare N. Zaharia (1955).
 D. Stațiune situată pe terasă inferioară a Siretului, de pe suprafața căreia s-au cules resturi ceramice.
 E. N. Zaharia și colab., *Așezări...*, p. 284.

7. A. Bodeștii de Jos-*Pe Cetățuie*, com. Bodești.
 B. Așezare.
 C. Cercetare de teren Șt. Cucos și A. Buzilă (1969).
 D. Așezare deschisă situată la cca. 2 km de sat. pe terasa p. Cracău, de unde s-au cules fragmente ceramice.
 E. A. C. Florescu, *Repertoriul...*, 37 ; Șt. Cucos, *Contribuții...*
8. A. Borlești-*Dealul Puriceni*, com. Borlești.
 B. Așezare (?).
 C. Periegheză V. Mihăilescu-Birliba (înainte de 1970).
 D. Punct situat la sud-vest de sat.
 E. Șt. Cucos, *Contribuții...*
9. A. Borlești — *Smida*, com. Borlești.
 B. Așezare (?).
 C. Cercetare de suprafață M. Zamoșteanu (1959).
 D. Resturi de locuire de la sfârșitul epocii bronzului (pe care A. C. Florescu le consideră Noua I) au fost descoperite pe înșeuarea care se leagă de dealul Fundatu.
 E. N. Zaharia și colab... *Așezări...*, p. 360. În *Repertoriul...* apare cu numele de *Lacida*. Este o greșeală de transcriere, probabil.
10. A. Borlești — *Dealul Runcu*, com. Borlești.
 B. Așezare „cenușar“.
 C. Cercetare M. Florescu.
 D. Resturi de locuire, fără alte precizări.
 E. M. Florescu, în *Dacia*, NS, XIV, 1970. p. 52.
11. A. Borșeni — *Pe Ghețu*, com. Războieni.
 B. Așezare (?).
 C. Descoperire C. Matasă (înainte de 1938).
 D. Materialele ceramice, datate de descoperitor la sfârșitul epocii bronzului și începutul Hallstatt-ului, au fost atribuite de Șt. Cucos culturii Noua.
 E. C. Matasă, *Cercetări...*, p. 128 ; Șt. Cucos, *Mărturii...*, p.36.
12. A. Botești — *Vatra satului*, com. Girov.
 B. Așezare (?).
 C. Periegheză M. Zamoșteanu (1959).
 D. Resturi ceramice descoperite în grădina locuitorului Arșoaiei.
 E. A. C. Florescu, *Repertoriul...*, p. 39.
13. A. Brusturi — *Nord-vest de sat*, com. Brusturi.
 B. Așezare.
 C. Cercetare de teren Gh Dumitroaia (1986).

- D. Așezare deschisă, situată în apropierea p. Brustura, descoperită cu ocazia lucrărilor de îmbunătățiri funciare.
E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
14. A. Căciulești — *Murgucești*, com. Girov.
B. Așezare Noua I.
C. Cercetare de suprafață I. Mitrea (1966).
D. Materialul cules reprezintă fragmente ceramice. Fără alte precizări.
E. A. C. Florêscu, *Repertoriul...*, p. 46.
15. A. Davideni — *La Izvoare Spiești*, com. Țibucani.
B. Așezare.
C. Săpături I. Mitrea (1970—1979, 1986—1991).
D. Stațiune din perioada formării poporului român (sec. V—VII e.n.) în care a fost interceptat și un nivel Noua.
E. I. Mitrea, în *MemAntiq*, VI—VIII, p. 66 și urm.; 'Idem, *Noi descoperiri în așezarea de la Davideni*, în *MemAntiq*, XVIII—XIX, sub tipar ; Gh. Dumitroaia, *Descoperiri...*, p. 470.
16. A. Davideni — *Teritoriul satului*, com. Țibucani.
B. Descoperire izolată sceptor de piatră.
C. Semnalare I. Mitrea.
D. Fragmentul aflat în muzeul din Piatra Neamț reprezintă capătul superior al unei piese lucrată dintr-o rocă dură, de culoare neagră.
E. Inedită.
17. A. Dochia — *Sărățica*, com. Girov.
B. Așezare (?).
C. Cercetare de teren A. Buzilă și V. Mihăilescu-Birliba (1969). La periegheza efectuată de noi împreună cu M. Alexianu în anul 1989 nu s-au găsit fragmente ceramice din bronzul târziu.
D. Au fost menționate resturi sporadice, găsite în incinta cetății hallstattiene.
E. A. C. Florescu, *Repertoriul...*, p. 59—60.
18. A. Dochia — *La Perdele*, com. Girov.
B. Așezare.
C. Cercetare de teren Gh. Dumitroaia și M. Alexianu (1989).
D. Așezare deschisă, situată în apropierea unor izvoare. Fragmente ceramice, resturi de oase și câteva unelte de piatră au fost remarcate, cu precădere, în trei zone.
E. Inedită.

19. A. Doina — *Teritoriul satului*, com. Girov.
 B. Necropolă.
 C. Cercetări sistematice M. Zamoșteanu (1960), V. Spinei și M. Alexianu (1982—1983).
 D. Este una din cele mai ample cercetate necropole aparținând culturii Noua din Moldova, în care predomină mormintele de înhumătic, 40 de morminte au fost săpate în 1960 și 12 morminte în ultimele campanii.
 E. A. C. Florescu, *Contribuții...*, fig. 4/3—5; M. Cristescu, S. Antoniu, în *ASUL*, S.N., sect. II, Biologie, VIII, 1962, 2, p. 193—204; V. Spinei, M. Alexianu, în *MemAntiq*, IX—XI, p. 227—260, resturile de locuire menționate de A. C. Florescu, în *Répertoriul...* p. 60, pct. 192/M, 5. s-au găsit tot în grădina lui N. Toma. Nu poate fi vorba, deci, de două puncte diferite.
20. A. Doljești — *Teritoriul satului*, com. Doljești.
 B. Depozit de bronzuri.
 C. Descoperire întâmplătoare (1945).
 D. Depozitul, din care se păstrează un celt și 7 seceri întregi și fragmente, se găsește la Muzeul de istorie Roma:
 E. I. Teștiban, în *SCS*, Iași, 1957, 1, p. 221 și urm.
21. A. Dragomirești — *Vatra satului*, com. Dragomirești.
 B. Descoperire izolată obiect de bronz
 C. Semnalare V. Ungureanu.
 D. Celt. Varianta transilvăneană.
 E. Gh. Dumitroaia, *Materiale*
22. A. Drăgănești — *Punct neprecizat*, com. Brustruri-Drăgănești.
 B. Așezare
 C. Cercetări de teren V. Preutu și Șt. Cuceș (1976).
 D. Au fost culese fragmente ceramice de culoare neagră-cenușie, reprezentând cești cu torți suprainălțate și vase „sac”
 E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
23. A. Dulcești — *Grădina de zarzavat*, com. Dulcești.
 B. Așezare.
 C. Sănături M. Alexianu și Gh. Dumitroaia (1988).
 D. Cu prilejul cercetărilor de salvare din așezarea hallstattiană au fost identificate materiale ceramice, două cuțite curbe de piatră, un ac de bronz și resturi paleofaunistice provenind dintr-un nivel de locuire Noua.
 E. M. Alexianu, Gh. Dumitroaia, *Așezarea hallstattiană de la Dulcești*, în *SympThrac*, 7, 1989, p. 267.
24. A. Dușești — *Dealul Bisericii*, com. Ștefan cel Mare.
 B. Așezare.
 C. Cercetare de teren A. Buzilă (1975).

- D. Așezare deschisă de pe suprafața căreia s-au cules fragmente ceramice.
 Șt. Cucoș, *Mărturii...*, p. 38.
25. A. Filioara — *La Pod*, com. Agapia.
 B. Așezare.
 C. Perieghează Gh. Dumitroaia (1987).
 D. Obiectiv situat pe panta vestică a D. Ciorii, în apropierea pirului Zimbrești.
 E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
26. A. Filioara — *La Iaz*, com. Agapia.
 B. Așezare (?).
 C. Cercetare de teren Gh. Dumitroaia (1987).
 D. Urme sporadice găsite în apropierea iazului dintre dealurile Ciohârlie și Ciorii.
 E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
27. A. Ghigoești — *Siliște*, com. Ștefan cel Mare.
 B. Așezare.
 C. Perieghează Gh. Dumitroaia și I. Vatamanu (1984).
 D. Așezare deschisă, situată în apropierea p. Bahna, pusă în evidență de resturi ceramice.
 E. Inedită.
28. A. Ghigoești — *Teritoriul satului*, com. Ștefan cel Mare.
 B. Descoperiri izolate obiecte de bronz.
 C. —
 D. Două celturi, varianta transilvăneană.
 E. Gh. Dumitroaia, *Descoperiri...*, p. 467.
29. A. Grintieș — *Albia Bistriței*, com. Grintieș.
 B. Descoperire izolată obiect de bronz.
 C. —
 D. Fragment dintr-o seceră cu eirig la minier;
 E. M. Petrescu-Dîmbovița, în *SCIV*, IV, 1953. 3—4, p.463.
30. A. Grumăzești — *Suseni*, com. Grumăzești.
 B. Așezare.
 C. Semnalare V. Arsene (1984).
 D. Punct situat în apropierea p. Topolița, unde au fost culese fragmente ceramice reprezentând cești cu torți supraînălțate și vase „sac”, fusajole și resturi osteologice.
 E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
31. A. Grumăzești — *La Școală*, com. Grumăzești.
 B. Așezare.
 C. Semnalare V. Arsene (1975).

- D. Resturi de locuire ivite cu ocazia construcției fundației școlii.
E. Șt. Cucos, *Contribuții...*
32. A. Hlăpești — *Tarlaua Cornea II*, com. Dragomirești.
B. Așezare.
C. Periegheză Gh. Dumitroaia (1897).
D. Așezare deschisă situată pe terasa p. Vad, de unde s-au cules fragmente ceramice și un cosor din rocă granitică de culoare verzuie.
E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
33. A. Hlăpești — *Piriul Milești*, com. Dragomirești.
B. Descoperire izolată ; obiect de bronz.
C. Semnalare C. Secară.
D. Obiect de podoabă ce face parte din categoria brățărilor ovale, rotunde în secțiune. cu capete subțiate și deschise.
E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
34. A. Hlăpești — *Valea Dactei*, com. Dragomirești.
B. Descoperire izolată obiect de bronz.
C. —
D. Celt tip transilvănean.
E. Șt. Cucos, *Descoperiri fortuite...*, p. 491—492.
35. A. Izvoare — *La Iaz*, com. Dumbrava Roșie.
B. Mormint de înhumatie.
C. Săpături M. Alexianu, Șt. Scorțanu, El. Ciubotaru (1987).
D. Un schelet izolat, fără inventar, a fost găsit în sectorul B al cunoscutei stațiuni eneolitice. Este atribuit de autorii săpăturilor culturii Noua.
E. Inedit.
36. A. Lunca — *Teritoriul satului*, com. Vinători-Neamț.
B. Așezare.
C. Cercetare de teren Gh. Dumitroaia (1986).
D. Așezare situată în lunca p. Nemțisor, în apropierea unor abundente izvoare de apă dulce. Este suprapusă de locuințe actuale.
E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
37. A. Lunca — *Poiana Slatinii*, com. Vinători-Neamț.
B. Punct de exploatare a sării.
C. Cercetări sistematice, Gh. Dumitroaia, (1987—1990).
D. În stațiunea arheologică de pe Culmea Pleșului²⁵ a fost cercetată parțial o depunere substanțială aparținând culturii Noua, rezultată din activitatea de fierbere a apei sărate pentru obținerea sării. Nu întrunește caracteristicile unei așezări obișnuite.
E. Materiale inedite.

38. Mastacăn *Poiana Puiului*, com. Borlești ²⁶.
  - B. Așezare
  - C. Periegheză A. Buzilă.
  - D. Nu sînt făcute alte precizări.
  - E. Șt. Cucos, *Contribuții...*
39. A. Moldoveni (Porcești) — *Dealul Gabăra*, com. Moldoveni
  - B. Așezare.
  - C. Cercetare de teren I. Teștiban, A. Nițu și N. Zaharia (anii '50).
  - D. Fragmente ceramice datate de autorii descoperirii la sfîrșitul epocii bronzului. Alte cercetări de teren au dovedit că este vorba de o așezare care aparține culturii Noua.
  - E. N. Zaharia și colab., *Așezări...*, p. 293.
40. A. Moldoveni (Porcești) — *Dealul Boloșcan*, com. Moldoveni.
  - B. Așezare (?).
  - C. Periegheză N. Zaharia, Em. Zaharia (1955).
  - D. Sînt menționate fragmente de vase Noua, fără alte precizări.
  - E. N. Zaharia și colab., *Așezări*, p. 293.
41. A. Negritești — *Dealul Negritești*, com. Podoleni.
  - B. Așezare.
  - C. Periegheză Gh. Dumitroaia (1989).
  - D. Așezare deschisă situată la confluența a două pîraie, evidențiată de existența unor materiale ceramice.
  - E. Inedită.
42. A. Nemțisor — *Braniște*, com. Vinători-Neamț.
  - B. Așezare
  - C. Sondaj Gh. Dumitroaia (1982).
  - D. Este situată pe terasa inferioară a rîului Neamț, în pădurea Braniște.
  - E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
43. A. Oglinzi — *Fața Slatinii*, com. Răucești.
  - B. Așezare.
  - C. Săpături de salvare Gh. Dumitroaia (1989).
  - D. Așezare deschisă, situată în apropiere de izvoarele sărate de la Băile Oglinzi. Prin cercetările de suprafață și săpături au fost evidențiate șapte zone cu aglomerări mai mari de materiale arheologice (ceramică, resturi paleofaunistice, unelte de piatră și lut etc.) pe locul unor complexe de locuire al căror contur nu a putut fi delimitat.
  - E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
44. A. Oglinzi — *Rădea*, com. Răucești.
  - B. Așezare (?).

- C. Periegheză Gh. Dumitroaia (1987).
- D. Material ceramic atipic care prin caracteristicile pastei poate fi atribuit culturii Noua. Punct situat la 1,5—2 km depărtare de Băile Oglinzi.
- E. Gh. Dumitroaia. *Materială...*
45. Piatra Neamț — *Dărmănești*, minicipiul Piatra Neamț.
- B. Necropolă (?).
- C. Cercetare de teren Gh. Dumitroaia, la sesizarea lui R. Năsoi.
- D. Descoperire ocazionată de lucrări edilitare. Dintr-un mormint de incineratie s-au recuperat o ceașcă cu torți supraînălțate și fragmente dintr-un vas „sac“.
- E. Inedit.
46. Piatra Neamț — *Pod Potocina*, municipiul Piatra Neamț.
- B. Așezare.
- C. Periegheză Gh. Dumitroaia (1988).
- D. Stațiune situată în afara municipiului, pe teren aparținând comunei Gircină, la intersecția șoselei ce duce la Turturești cu piriul Potocina. Au fost culese fragmente de vase tipice culturii Noua.
- E. Inedită.
47. A. Piatra Neamț — *Anexa Ciritei*, municipiul Piatra Neamț.
- B. Necropolă plană, cu morminte de înhumatie și incineratie.
- C. Săpături de salvare M. Zamoșteanu (1957).
- D. Pe baza materialului existent la muzeul din Piatra Neamț se apreciază că au fost descoperite cca. 14 morminte din faza Noua II.
- E. A. C. Florescu, *Repertoriul...*, p. 101.
48. A. Piatra Neamț — *Steagu Roșu*, municipiul Piatra Neamț.
- B. Așezare.
- C. Sondaj arheologic A. C. Florescu (1959).
- D. Stațiunea de lângă fabrica de bere este în prezent distrusă. Pe baza complexelor de locuire (patru colibe de suprafață și trei bordeie semiadincite) și a materialelor arheologice (ceramică, unelte de bronz) s-a apreciat că datează din faza Noua II.
- E. A. C. Florescu, în *MemAntiq*, I, p. 83 și urm.
49. A. Piatra Șoimului — *Căpu Dealului*, com. Piatra Șoimului.
- B. Așezare.
- C. Săpături S. Marînescu-Bîlcu, Șt. Cucoș și V. Mihăilescu-Bîrliba (1973).
- D. Nivel Noua pus în evidență de resturi ceramice.
50. A. Pîncești — *La Olaru*, com. Poienari.
- E. Șt. Cucoș, *Contribuții...*
- B. Așezare.
- C. Săpături de salvare Elena Petrișor (1988).

- D. Stațiune deschisă, cu mai multe niveluri de locuire, situată pe malul pârului Zimbru. Nivelul Noua este deranjat de locuire hallstattiană. Au fost recoltate fragmente de vase „sac”, străchini și cești, fusaiole ș.a. Autoarea cercetărilor este de părere că în acest caz nu se poate vorbi de o așezare „cenușar”.
- E. Inedită.
51. A. Plăieșu — *Nord de sat*, com. Timișești.
 B. Așezare (?).
 C. Periegează Gh. Dumitroaia (1988).
 D. Au fost recoltate, cu prilejul montării conductei de gaz metan, o serie de fragmente de vase „sac”, tipice culturii Noua.
 E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
52. A. Poiana — *Siliște*, com. Dulcești.
 B. Așezare (?).
 C. Cercetări V. Ursachi
 D. Se menționează existența unui nivel de la sfârșitul epocii bronzului-cultura Noua, din care provin trei ace de bronz.
 E. V. Ursachi. *Cercetări...*, p. 147.
53. A. Preuțești — *Nord-vest de sat*, com. Timișești.
 B. Așezare (?).
 C. Cercetare de suprafață Gh. Dumitroaia (1986).
 D. Fragmente ceramice tipice culturii Noua au fost găsite pe terasa inferioară a r. Moldova.
 E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
54. A. Rădeni — *Corlăți*, com. Păstrăveni.
 B. Așezare.
 C. Semnalare C. Pușcașu.
 D. Stațiune situată la baza dealului Corlăți, pe terasa inferioară a pârului Rădeanca. S-au cules de aici fragmente ceramice și un celt de bronz.
 E. Gh. Dumitroaia. *Descoperiri...*, p. 467—468.
55. A. Răucești — *Iaz Puriceni*, com. Răucești.
 B. Așezare.
 C. Cercetări de teren Gh. Dumitroaia (1980).
 D. Obiectiv situat pe terasa inferioară a pârului Toplița, nu departe de izvoarele acestuia. A fost distrus odată cu amenajarea iazului.
 E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
56. A. Răucești — *Chetriș*, com. Răucești.
 B. Așezare.
 C. Cercetări de teren A. Traian, Șt. Cucos, Gh. Dumitroaia (1978).

- D. Stațiune situată la înălțime, pe dealul Răucești. în care s-au găsit materiale ceramice de factură Noua și Costișa. Din același loc provine un celt tip transilvănean.
- E. Gh. Dumitroaia, *Materiale*.
57. A. Răucești — *Vatra satului*, com. Răucești.
B. Așezare.
C. Perieghetză Gh. Dumitroaia (1986).
D. Așezare situată la baza dealului Chetriș, în apropierea bisericii, pe malul p. Sarata. Pe lângă materialul ceramic s-au găsit două celturi.
E. St. Cucuș, *Descoperiri fortuite...*, p. 492 ; Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
58. A. Răucești — *Trofinești*, com. Răucești.
B. Așezare.
C. Sondaș M. Alexianu (1986).
D. Cu prilejul săpăturilor din așezarea carpică a fost pus în evidență un nivel de locuire aparținând culturii Noua.
E. Gh. Dumitroaia, *Materiale*.
59. A. Războieni — *La Fagani*, com. Războieni.
B. Așezare.
C. —
D. Fără alte precizări, în afară de încadrarea culturală.
E. St. Cucuș, *Mărturii...*, p. 36.
60. A. Războieni — *Dealul Morii*, com. Războieni.
B. Așezare.
C. —
D. Se menționează existența unui nivel de locuire de la sfârșitul epocii bronzului. În depozitul muzeului din Piatra Neamț se găsesc materiale Noua.
E. St. Cucuș, *Mărturii...*, p. 35.
61. A. Războieni — *La Stejar*, com. Războieni.
B. Descoperiri izolate obiecte de bronz.
C. Semnalare H. Dominte.
D. Seceră cu cîrlig la mîner și celt.
E. St. Cucuș, *Mărturii...*, p. 36.
62. A. Ruginoasa — *Dealul Frățeștilor*, com. Dulcești.
B. Așezare ; depozit de bronzuri.
C. Descoperire întâmplătoare, ocazionată de lucrările agricole (1962).

- D. Bronzurile, încadrate în Hallstatt A, provin dintr-o așezare de pe suprafața căreia au fost culese fragmente ceramice de factură Noua. Publicate în articole separate, piesele de metal reprezintă: 15 seceri, 5 celturi, 1 lance, 1 daltă și o bucată de metal brut.
- E. M. Ursachi. *Depozitul...*, p. 27-34; I. Vătămanu, *Noi date...*, p. 483-489.
63. A. Săbăoani — *La Islaz*, com. Săbăoani.
B. Așezare.
C. Săpături V. Ursachi (1965—1967).
D. Materialul arheologic recoltat reprezintă vase și fragmente ceramice, omoplați crestați.
E. V. Ursachi, *Cercetări...*, p. 156—158, fig. 35.
64. A. Săbăoani — *Groapa lui Ghiță*, com. Săbăoani.
B. Necropolă.
C. Săpături V. Ursachi. M. Ursachi (1965—1967).
D. Necropolă birituală: 14 morminte de înhumatie și 2 de incineratie. S-au recuperat ceramică și obiecte de bronz.
E. M. Ursachi, *Necropola...*, p. 35-48.
65. A. Săbăoani — *Lutărie*, com. Săbăoani.
B. Mormint de incineratie.
C. Cercetare V. Ursachi (1967).
D. Descoperire întâmplătoare; inventar format distr-un vas cu două torți, în care erau depuse oase calcinate.
E. A. C. Florescu, *Repertoriul...*, p. 115.
66. A. Săvești — *Izvoare*, com. Răucești.
B. Așezare.
C. Sondaj de salvare Gh. Dumitroaia (1986).
D. Așezare deschisă situată lângă un izvor cu debitul deosebit de bogat, pe valea Moldovei. Materialul arheologic identificat, îndeosebi pe locul fostelor locuințe de suprafață, este compus din fragmente ceramice, unelte de piatră și lut, resturi osteologice. Au fost găsite vetre de foc, resturi de chirpici și podele de lut, piatră de râu.
E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
67. A. Secuieni — *Budăile Sîrbilor*, com. Secuieni.
B. Așezare (?).
C. N. Zaharia (1956).
D. Se menționează existența unor resturi ceramice de la sfîrșitul epocii bronzului, eventual Hallstattul timpuriu. Presupunem că este vorba de Materiale Noua.
E. N. Zaharia și colab., *Așezări...* p. 294.

68. A. Secuieni — *Aldești 2*, com. Secuieni.
B. Așezare.
C. V. Ursachi (1962).
D. Este menționată o așezare în care s-au descoperit resturi ceramice.
E. V. Ursachi, *Cercetări...*, p. 140.
69. A. Ștefan cel Mare (Șerbești) — *Piciorul Stincii*, com. Ștefan cel Mare.
B. Așezare.
C. Cercetări M. Zamoșteanu (1957); verificare Gh. Dumitroaia (1984).
D. Materialele descoperite după prima periegheză fuseseră date la sfârșitul epocii bronzului și începutul epocii fierului. În timpul lucrărilor de îmbunătățiri funciare, executate între 1981—1985, s-au găsit fragmente de vase de factură Noua.
E. N. Zaharia și colab., *Așezări...*, p. 369.
70. A. Ștefan cel Mare (Șerbești) — *La Huci*, com. Ștefan cel Mare.
B. Descoperire izolată obiect de bronz.
C. —
D. Celt tip transilvănean.
E. St. Cucoș, *Descoperiri fortuite...*, p. 491.
71. A. Tazlău — *Dealul Fluturelui*, com. Tazlău.
B. Descoperire izolată : obiect de bronz.
C. —
D. Celt tip transilvănean.
E. C. Matasă, *Cercetări...*, p. 35.
72. A. Timișești — *Pe Bitcă*, com. Timișești.
B. Așezare.
C. Periegheză Gh. Dumitroaia (1985).
D. Stațiune situată pe terasa riului Moldova, în preajma unor abundente izvoare, de unde au fost culese fragmente de vase „sac”.
E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
73. A. Tg. Neamț — *Magazin Romarta*, oraș Tg. Neamț.
B. Așezare.
C. Semnalare V. Vrînceanu (1982).
D. Cu ocazia săpării fundației magazinului s-au găsit o ceașcă cu toartă suprainălțată și fragmente ceramice Noua.
E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
74. A. Tg. Neamț — *punct neprecizat*, oraș Tg. Neamț.
B. Descoperire izolată obiect de bronz.
C. —

- D. Celt tip transilvănean.
E. M. Petrescu-Dimbovița, în *Arh. Mold*, II-III, p. 260. fig. 5/5.
75. A. Tîrpești — *Rîpa lui Bodai*, com. Petricani.
B. Așezare.
C. Cercetări sistematice Marinescu-Bilcu (1961—1968).
D. Nivel de locuire din faza Noua I, în care s-au găsit materiale ceramice de tradiție Monteoru, Komarovo—Coștișă și Sighișbăra—Wietemberg. Forma tipică este vasul „sac”. Nu au fost surprinse depuneri tip „cenușar”.
E. S. Marinescu-Bilcu, *Tîrpești*, p. 102-108, fig. 214-219.
76. A. Tîrpești — *Țarna Mare*, com. Petricani.
B. Descoperiri izolate obiecte de bronz.
C. Informații N. Popa.
D. Celt și seceră de bronz.
E. Gh. Dumitroaia, *Descoperiri*.... p. 468-469.
77. A. Totoești — *Dealul Bisericii*, com. Tupilați.
B. Așezare.
C. Periegheză Gh. Dumitroaia (1988).
D. Așezare situată pe terasa a doua a pîrîului Valea Albă, în apropierea unor izvoare. Materialul ceramic cules este foarte corodat.
E. Gh. Dumitroaia, *Materiale*...
78. A. Traian — *Dealul Fîntinilor* (?), com. Zănești.
B. Așezare (?).
C. —
D. Materiale ceramice fragmentare, însoțite de un bilet avînd înscris satul Traian — Zănești. au fost găsite de noi în depozitul muzeului din Piatra Neamț. În inventarul acestuia se găsesc două ace de bronz care au ca loc de proveniență localitatea menționată.
79. A. Trifești — *Teritoriul satului*, com. Trifești.
B. Așezare.
C. Informații St. Cucuș.
D. Neprecizat.
E. Inedită.
80. A. Țibucani — *Capu Dealului*, com. Țibucani.
B. Așezare.
C. Sînt menționate materiale ceramice, un celt și un cuțit curb de piatră.
E. St. Cucuș, *Mărturii*..., p. 34; idem, *Descoperiri fortuite* p. 192.
81. A. Țibucani — *Virful Umbrarului*, com. Țibucani.
B. Descoperiri izolate obiecte de bronz.
C. —

- D. Celt și vârful de lance.
E. M. Petrescu-Dîmbovița, în *SCIV*, 4, 1953, 3-4, p. 465.
82. A. Țibucani — *Piriul Ungheanca*, com. Țibucani.
B. Descoperiri izolate obiecte de bronz.
C. —
D. Două celturi, varianta transilvăneană.
E. St. Cucuș. *Descoperiri fortuite...*, p. 492 ; Gh. Dumitroaia, *Descoperiri...*, p. 466-467.
83. A. Țibucani — *Puncte neprecizate*, com. Țibucani.
B. Descoperiri izolate obiecte de bronz.
C. —
D. 3 celturi, varianta transilvăneană.
E. Gh. Dumitroaia. *Materiale*
84. A. Ungheni — *Saivane*, com. Răucești.
B. Așezare.
C. Perieghetză Gh. Dumitroaia (1984).
D. Așezare situată pe un teren deschis, în apropierea unor izvoare.
A. fost distrusă de lucrările de îmbunătățiri funciare.
E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
85. A. Ungheni — *Siliște*, com. Răucești.
B. Așezare.
C. Perieghetză Gh. Dumitroaia (1984).
D. Stațiune situată în apropierea izvoarelor de la sud de fostul sat Sîrbi. Materialul arheologic cules este reprezentat de fragmente ceramice.
E. Gh. Dumitroaia. *Materiale...*
86. A. Ungheni — *Izvoare Țiretel*, com. Dragomirești.
B. Așezare.
C. Cercetare de teren Gh. Dumitroaia (1987).
D. Au fost culese fragmente ceramice de la vase „sac”.
E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
87. A. Urecheni — *La Pod*, com. Urecheni.
B. Așezare (?)
C. Semnalare C. Croitoru (1982).
D. Punct situat pe terasa inferioară a p. Topolița.
E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
88. A. Vad — *Hrișcani*, com. Dragomirești.
B. Așezare.
C. Perieghetză Gh. Dumitroaia (1987).

- D. Au fost recoltate fragmente ceramice de la cești globulare și vase tronconice.
- E. Gh. Dumitroaia, *Materiale...*
89. A. Valea Seacă — *Ferma zootehnică*, com. Bălțătești
- B. Așezare (?)
- C. Periegheză Gh. Dumitroaia (1987).
- D. Punct situat pe terasa p. Zimbrești.
- E. Gh. Dumitroaia, *Materiale*
90. A. Văleni — *La Moară*, com. Botești.
- B. Așezare.
- C. Periegheză V. Ursachi, M. Ursachi, I. Ioniță (1959—1963).
- D. Au fost descoperite resturi de locuire reprezentând un bogat material ceramic, ace de bronz și os.
- E. V. Ursachi, *Cercetări...*, p. 117-119. În *Repertoriul...*, A. C. Florescu localizează greșit acest sat, la com. Secuieni din jud. Bacău !
91. A. Văleni — *Dealul lui Dănilă*, com. Botesti
- B. Așezare (?).
- C. Săpături V. Ursachi.
- D. Se menționează existența unui nivel Noua, fără alte precizări
- E. V. Ursachi, *Cercetări...*, p. 125.
92. A. Văleni — *Dealul Cetățuii*, com. Botești.
- B. Așezare (?).
- C. Periegheză V. Ursachi (1959).
- D. S-au descoperit fragmente ceramice.
- E. N. Zaharia și colab., *Așezări...*, p. 296
93. A. Viișoara — *Calea ferată*, com. Viișoara.
- B. Descoperire izolată depozit de bronzuri (?).
- C. Descoperire întâmplătoare (1943).
- D. Sint menționate câteva seceri de bronz cu cîrlig la minere
- E. C. Matasă, în *Materiale*, V, 1959, p. 31.
94. A. Vinători — *Izvoare*, com. Vinători — Neamț.
- B. Așezare.
- C. Săpături Gh. Dumitroaia (1982).
- D. Așezare deschisă în care au fost descoperite ceramică, resturi paleo-faunistice, un pumnal de bronz ș.a.
- E. Gh. Dumitroaia, în *Mem. Antiq.*, XII-XIV, p. 15-29

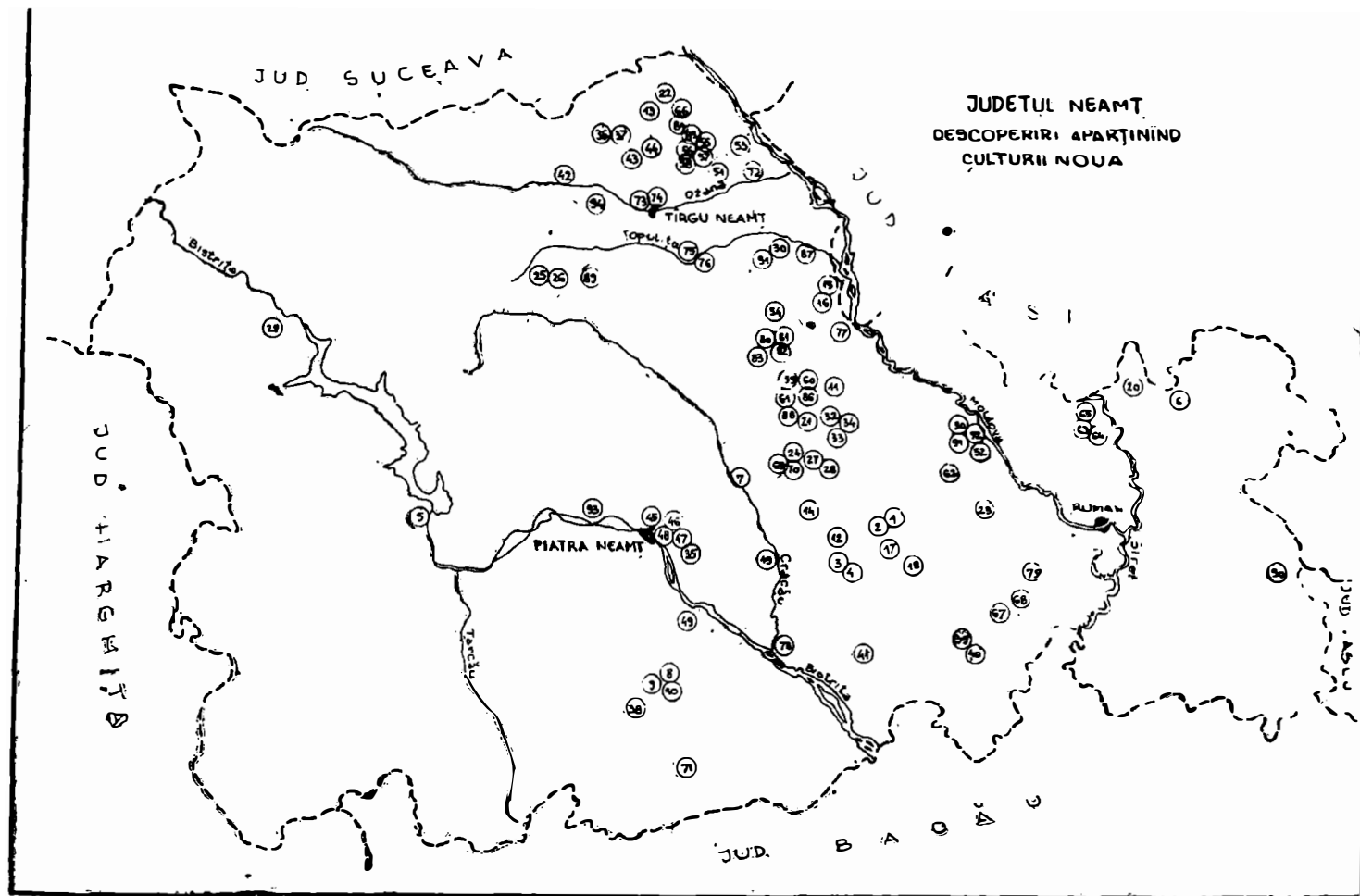
LA CULTURE DE NOUA DANS LE DÉP. DE NEAMȚ

Résumé

Bien que, dans le dép. de Neamț, la recherche archéologique a été relativement intense, les découvertes appartenant à la culture de Noua sont insuffisamment connues.

Par rapport aux 30 découvertes mentionnées dans le répertoire au niveau national publié en 1991, cet article compte au total 94 points, dont 68 établissements (sûrs ou probables), 1 point d'exploitation des sources salées, 8 nécropoles ou sépultures isolées, 16 points où on a trouvé seulement des objets dispersés ou des dépôts des objets en bronze et une localité où on a découvert un sceptre en pierre.

Les considérations sur le stade de la connaissance de la culture de Noua dans le dép. de Neamț sont suivies par des remarques sur les directions prioritaires de recherche à l'avenir, dans ce domaine.

Pl. 1. Harta descoperirilor aparținind culturii Noua, pe teritoriul județului Neamț.